

DIGITALIZACIJA SLOVENSKE FILMSKE DEDIŠČINE

SPOŠTOVANI G. ANTON PERŠAK, MINISTER ZA KULTURO

na osnovi pobude Združenja filmskih snemalcev Slovenije (ZFS) smo spodaj podpisani intenzivno proučevali dobre prakse po svetu ter usklajevali stališča glede nujnih pogojev za varno in trajno ohranitev slovenske filmske dediščine v digitalni obliki. Nesporno dejstvo je, da se vsi filmski in video arhivi po svetu in pri nas soočajo z nezadržnim propadanjem arhivskega filmskega in avdio-vizualnega gradiva. Končni produkt razpadanja filma je filmski trak v prahu, ki ga ni mogoče digitalizirati.

S tem dopisom vas želimo opozoriti na nujnost pospešene digitalizacije slovenske filmske in video dediščine, saj gre dejansko za bitko s časom. Digitalizirani filmi, ki so pozneje še restavrirani, omogočajo tudi primerno kvaliteto slike in zvoka ter zato številne možnosti digitalnega predvajanja in distribucije doma in po svetu.

Danes so slovenski filmski ustvarjalci in gledalci soočeni s predvajanjem starih slovenskih filmov na TV-ekranih v neprimerni in za avtorje nesprejemljivi tehnični kvaliteti, ki je v času televizije visoke ločljivosti (HD) še posebej očitna. Gledalcem prikazujemo slovenske filme, ki so mehansko poškodovani, spraskani in polni nečistoč, svetlobno, barvno in zvokovno neprimerni in daleč od izvirne zamisli avtorjev. Gre za nespoštovanje moralnih pravic avtorjev in onemogočanje spremljanja slovenske filmske dediščine v izvorni kvaliteti, čeprav je z restavracijo digitalizirane slike in zvoka danes mogoče popraviti skorajda vse našete napake.

Poleg tega v digitaliziranih kinodvoranah ne moremo več predvajati filmskih kopij, kar gledalcem doma in po svetu onemogoča dostop do slovenske filmske dediščine, saj za veliko večino naše filmske dediščine digitalnih in restavriranih kopij (še) nimamo.

Že leta 2013 sprejeta Digitalna agenda na področju kulture ugotavlja nujnost digitalizacije in trajnega ohranjanja digitalno nastalih del, Resolucija nacionalnega programa za kulturo 2014–2017 (dalje NPK) pa med prioritete in cilje vključuje tudi digitalizacijo slovenske filmske dediščine. Na področju filma in avdiovizualne dejavnosti je bilo uresničenih veliko ciljev iz NPK. Digitalizirani so kinematografi, Slovenski filmski arhiv pri Arhivu RS ima nove in hlajene prostore za dolgoročno shranjevanje filmov, ustanovljena je bila medresorska skupina za uvajanje filmske vzgoje v šole itd. V NPK je ugotovljeno, da je treba kontinuirano sofinancirati digitalizacijo slovenske filmske dediščine, saj gre za področje, na katerem izrazito zaostajamo. Za obdobje 2014–2017 je bilo zato v NPK za digitalizacijo predvidenih 750.000 EUR. Ta cilj in ukrep, ki je pogoj za realizacijo nekaterih drugih ciljev na področju filma in avdiovizualne dejavnosti v NPK, pa je bil uresničen samo delno, saj je v preteklih treh letih za področje digitalizacije filmske dediščine Ministrstvo za kulturo lahko zagotovilo samo okoli 100.000 EUR.

Zato pozivamo Ministrstvo za kulturo RS, da se – za zaščito pred uničenjem fotokemičnega filmskega gradiva in za širšo dostopnost slovenske filmske dediščine – nameni v letu 2017 za digitalizacijo slovenske filmske dediščine 600.000 EUR, s čimer bi se približali strateško načrtovanim sredstvom v NPK.

Poleg tega predlagamo, da se v okviru strateškega načrtovanja v naslednjem NPK v letu 2018, ki ga je Komisija pri EU predlagala za Evropsko leto kulturne dediščine, v duhu napovedanih dejavnosti za to obdobje predvidijo in zagotovijo sredstva za sistematično financiranje digitalizacije in restavracije slovenske filmske dediščine v višini 600.000 EUR letno ali da se zagotovijo ustrezne sistemske finančne, tehnične in kadrovske rešitve, ki bodo omogočale ustrezno varovanje in obnavljanje slovenske filmske dediščine v digitalni dobi.

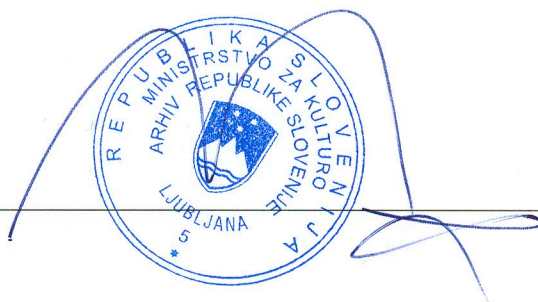
Le tako bomo lahko prihajajočim rodovom zagotovili dostop do zgodovine slovenskega filma kot enega najbolj razširjenih izraznih sredstev 20. stoletja.

Zelo bi nas veselilo, če bi na Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije predstavnikom spodaj podpisanih dovolili, da lahko nujnost ukrepanja na področju digitalizacije slovenske filmske dediščine tudi dodatno pojasnimo z neposrednim prikazom primerov. Zato vas vljudno prosimo za sprejem pri Ministru za kulturo in pristojnih uslužbencih Direktorata za medije in Direktorata za kulturno dediščino ter vas naprošamo, da predlagate možni datum sestanka.

Hvala in lep pozdrav!

Ljubljana, 6.10.2016

Arhiv Republike Slovenije
Bojan Cvelfar, direktor

Društvo postproduksijskih ustvarjalcev
Jurij Zornik, predsednik

ZK: *E. Zornik*

Društvo slovenskega animiranega filma
Matija Šturm, predsednik

Društvo slovenskih režiserjev
Klemen Dvornik, predsednik

za:
(BORIS PETKOVIČ)

Filmski producenti Slovenije
Danijel Hočevar, predsednik

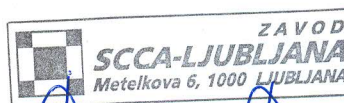

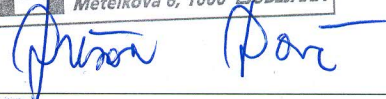

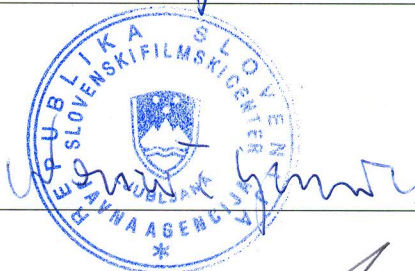
Iridium Film
Bojan Mastilovič in Janez Ferlan, direktor

SCCA, Zavod za sodobno umetnost - Ljubljana
Dušan Dovč, direktor

Slovenski filmski center, javna agencija
Nerina Kocjančič, v. d. direktorja

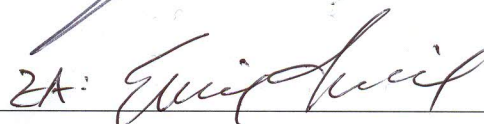

Slovenska kinoteka
Ivan Nedoh, direktor

Teleking – Art Rebel 9
Matjaž Požep, direktor

ZA:

RTV Slovenija – Mediateka
Martin Žvelc

Filmski studio Viba film Ljubljana
Vojko Stopar, direktor

Združenje filmskih snemalcev Slovenije
Jure Černec, predsednik

2a

*Simon
Tanič*

(Simon Tanič, tajnik ZFS)

V vednost:

- predsedniku Odbora za kulturo DZ RS dr. Draganu Matiču,
- državni sekretarki na Ministrstvu za kulturo in po pooblastilu v. d. generalne direktorice Direktorata za medije, ga. Damjani Pečnik,
- v. d. generalne direktorice Direktorata za kulturno dediščino, mag. Kseniji Kovačec Naglič,
- sekretarki na Ministrstvu za kulturo, ga. Ireni Ostrouški.